

Petak, 3. novembar 2006.
Svedok Veselin Šljivančanin
Optuženi su pristupili Sudu
Otvorena sednica
Početak 10.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Na žalost, drugo Pretresno veće je malo kasnilo, pa je i ovaj početak posledično pomeren. Ja se izvinjavam. Gospodine Lukiću? Gospodine Šljivančanin, molim vas da upamtite da se svečana izjava koju ste dali još uvek primenjuje.

ADVOKAT LUKIĆ: Ne znam da li me prevodioci čuju dobro? Ova sudnica nam uvek pravi problem sa prostorom. Dobro jutro časni Sude i dobro jutro svima u sudnici. Ponovo dobro jutro, gospodine Šljivančaninu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN : Dobro jutro.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja imam nameru da završimo ako možemo u roku od sat vremena, a tu dosta zavisi kako ćete vi samnom sarađivati. Molim da mi dajete što kraće odgovore, ja ću se samo fokusirati na one teme koje smo čuli tokom do sada... pitanja koja su vam postavili gospodin Moore i kolege branioci, pa da to brzo prođemo, jer verujem da i vi želite da se malo opustite i da završimo sa vašim svedočenjem. Prvo ću vam postaviti jedno pitanje koje vam je postavio gospodin Vasić prvog dana. On vas je pitao za onaj upis u ratni dnevnik 80. kragujevačke brigade od 19., to je dokazni predmet 375, ja ne bi da ga stavljamo na... na ekran, jer mislim da ga znate. Zna da tu piše da budu pripremljeni ako u re'one bolnicedođe... da se očekuje predaja ustaških snaga u re'onu bolnice. Moje pitanje: Da li vam je poznato da je bilo kada tih dana došlo do predaje ustaških snaga: Zenga, Mupovaca, već ne znam tačno kakav se termin koristi, u re'onu bolnice?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne. U rejonu bolnice i nigde nije došlo do predaje u rejonu Vukovara, osim onih koji su se predali na Mitnici. Nije bilo nikak'e druge predaje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: 31. oktobra, znači drugi dan vašeg unakrsnog ispitivanja, gospodin tužilac vas je pitao, to je stranica 15 radnog transkripta, ja se izvinjavam što nisam uporedio sa zvaničnim stranicama, ali pitao vas je o

činjenicama da ste od vojnika na prvoj liniji tražili informacije o stanju u jedinici, moralu, borbenim dejstvima i tako dalje. Sećate se da vas je to pitao gospodin Moore? Moje pitanje je sledeće: Da li širenje dezinformacija, širenje lažnih informacija o stanju u jedinici, o uspehu na frontu, o izdaji starešinskog kadra, o namernom lošem granatiranju u artiljeriji, da li to predstavlja zadatak za organa bezbednosti u smislu onog člana 6d, gde... gde ste nosioc posla u vašim određenim osnovnim poslovima organa bezbednosti - da utvrđuje takvo stanje zbog posla kojim se bavi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po mom shvatanju i sad tada, to je sve spadalo pod delokrug neprijateljskog rada u jedinici i prema jedinici. A ja vas ispravljam, i ne znam da li me je tužioc tako pitao, ja nisam tražio informacije. Ja sam krećući se u jedinicama Gardijske brigade vodio razgovore sa ljudima i sa vojnicima, a na osnovu tih njihovih razgovora, ja sam zaključivao da li su ti... te informacije iz tih razgovora koji mi dadnu značajne za organ bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pa jel' se sećate, jel' bilo u jedinicama govora o tim temama da je došlo do izdaje, da... da dolazi do defetizma, da ljudi ne žele na front, da je... se loše vrši borbeno planiranje i tako dalje?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Takvih diskusija je bilo i pre polaska na izvršenje zadatka i na samom izvršenju zadataka. I rekao sam, ja sam tada smatrao da je možda jedna greška bila naša, Komande, što smo dozvolili da su i na prvoj liniji mogli ljudi dobijati poštu od... znači pisma. I oni su dobijali i... njihovi članovi porodica su njima pisali kako su oni gledali tada Jugoslaviju. Svi su se plašili tada. Bilo je da li će Jugoslavija tada opstati ili neće opstati, a to je najviše uticalo na nas... najviše je to uticalo na nas, pripadnike Jugoslovenske narodne armije koji smo voljeli tu... tu državu i tu zemlju, i vjerovatno su ljudi u temu... u tome svemu loše nešto su doživljavali, i to je na njih uticalo i kolebali su se i psihički i bilo kako .

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Tužilac je dva puta, ja mislim i prvi dan i juče ponovo pitao za korišćenje termina "ustaša", pa ste vi dali odgovore u vezi toga. Moje pitanje je sledeće: Da li se sećate, da li je u to vreme, u zvaničnim dokumentima i gospodina Živote Panića, i iz Prve armije, iz nadležnih institucija, iz SSNO-a, da li je za hrvatske, snage da tako kažem, korišćen termin "ustaša" u zvaničnim dokumentima? Da li se sećate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se da je korišten takav termin, ali sa... to se... ja sam tada to podrazumevao da se to koristi za samo one koji su se latili oružja i prišli u paravojne formacije da bi se borili protiv pripadnika Jugoslovenske narodne armije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Ja molim da se na ekran stavi dokazni predmet 729, strana 2? Ako može malo da se uveća? Ja ću pročitati samo prvi pasus. Ovo je inače dokument Tužilaštva, znači pohvalnica, da kažem, koju je poslao savezni sekretar Veljko Kadijević jedinicama koje su učestvovala u vukovarskoj operaciji. "Izvršavajući zadatke u suzbijanju napada na jedinice i objekte JNA, i u sprečavanju ponavljanja genocida i drugih posledica međunacionalnih oružanih sukoba, oružane snage Jugoslavije ostvarile su

značajan uspeh u borbenim dejstvima na području Vukovara. U dugim i teškim borbama, potučene su i zarobljene elitne ustaške formacije i brojne ubice iz zemlje i inostranstva". Da li ovaj dokument, da li ste bili upoznati sa tim? I drugo pitanje: Da li je i u javnim medijama korišćen u to vreme često termin "ustaša" za ove formacije suprotne strane, da kažem, odnosno paravojne formacije?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Što se tiče ovog dokumenta, ja ne mogu sad da se setim, a verovatno je pomoćnik komandanta za moral upoznao... upoznao sastav, ako se odnosilo i na našu... i na našu jedinicu. Ovo je dokumenat iz... znači iz Kabineta saveznog sekretara. Ja sam i prije objasnio u to vreme, kako sam ja shvatao, termin "ustaše" su koristili i sami ti koji su bili kao nama suprostavljena strana, i koristio se od nas, smatrajući da su to samo one paravojne formacije koje su...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To ste rekli, objasnili ste, da ne ponavljate. Je li se sećate da li se u medijima korišćene... ti termini?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Korišćeno je svakodnevno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Sada bih molio da se pred svedoka stavi onaj set tabulatora Tužilaštva, koji je prvi dan korišćen? To su vojna dokumenta i ostalo. Ja bih da pogledamo za trenutak tab... do... sada dokazni predmet 847. Gospodine Šljivančanin, BHS verzija je tabulator 12, a za Pretresno veće i Tužilaštvo to je tabulator 11. Pitao vas je gospodin Moore za ovaj dokument. Hoćete okrenuti drugu stranicu, molim vas? Ovde se pominju tri informacije o kojima ste vi svedočili u glavnom ispitivanju - da su informacije koje ste vi dostavili Kabinetu SSNO-a, odnosno dalje za Upravu bezbednosti. Prva informacija je o Bibić Milanu, je li tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Druga informacija je o Bogunović Bori?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I... i treća informacija je o Bešić Muharemu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I to je tačno.

prevodioci: Možete li da govorite sporije. Prevodioci ne mogu da prate. Svedok je na sva tri pitanja odgovorio "Tačno", a nijedno ime prevodioci nisu čuli.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Evo, ponoviću, izvinjavam se. Prva informacija je o Bibić Milanu, druga informacija je o Bogunović Bori, i treća informacija je o Bešić Muharemu. Hoćete okrenuti sada prvu stranicu? Sam početak teksta, prva rečenica ili prvi par reči kaže: "Više izvora organa bezbednosti JNA ukazuje da na kriznim područjima..." i tako dalje. Da li je ovaj dokument sačinjen samo na osnovu vaših informacija ili još nekih drugih? Izvinite što tako pitam, ali moramo da budemo precizni?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ja sam rekao i onaj dan i sad kažem, jedna od izvora informacija je i izvor informacija organa bezbednosti s kojim sam ja rukovodio. Znači, i mi smo u našim izveštajima upravo pisali ova tri

lica koja ste vi ovde nabrojali. I smatram da smo i mi bili jedna od informacija. Ja sam i objasnio ono. Nikad se ne uzima samo jedan izvor informacija u organu bezbednosti. Da bih ja nekog čoveka mogao da pokrenem krivičnu prijavu protiv njega kao organ bezbednosti, ili da ga osumnjičim da je počinio krivično delo, ja moram u to da se uverim i da imam više informacija, ako ga nisam zatek'o konkretno na izvršenju krivičnog dela. Naš rad organa bezbednosti je bio težak, naporan, i trebalo je mnogo truda uložiti da se dokaže da je čovek počinio krivično delo. Znači, ne uzima se sa... samo moja informacija, nego i više informacija.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo malo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I izvinjavam se, da dopunim samo, zato je i mene vraćen akt iz Kabineta Generalštaba, sa preporukom da dokumentujem rad tih lica, da bih dokazao da je ovo istina što je bilo. I rek'o sam da je ovaj gospodin ministar, kad je čuo za to, kad sam ga ja prvi put primeo, napustio teritoriju i otiš'o. Nije se više tu pojavljivao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo malo, molim vas. Nemojte da ponavljamo gospodine Šljivančanin, to je nesporno, mislim nesporno da smo o tome već pričali. Zato želim da idemo na vrlo konkretne teme povodom unakrsnog ispitivanja. Nema potrebe da ponavljate ono što smo već čuli. U vezi ovog dokumenta i onih navoda da kažem, vaše informacije o Bešić Muharemu, iz zadnjeg pasusa vidim da Uprava bezbednosti traži od Komande Prve vojne oblasti da se formira komisija. Zašto? Eto, u dve reči ako možete da kažete, zašto o njima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, zato što je gospodin bio iz sastava jedinica Prve vojne oblasti, a mi smo za rad toga gospodina dokumentovali to da je on radio, jer smo, evo dolje piše u prilogu, ovlašćenja koja je on izdavao mi smo pronašli i uputili kao dokumenat sa njegovim potpisom. I zato je formirana komisija da se tačno istraži. Šta je dalje sa njim bilo, ja stvarno ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodin Moore vam je predočio sa prve strane tog dokumenta rečenicu gde se govori, piše u množini: "Prema zarobljenicima brutalno postupaju, a sve češće na licu mesta vrše njihovo lišavanje života i zadovoljenje pravde". Osim ovog slučaja koji ste vi, da kažem - prijavili, da li ste tokom sve vreme boravka u Vukovaru čuli za još neki takav incident - da se prema zarobljenicima brutalno postupalo i vršilo lišavanje života u množini, ovako kako piše u ovom dokumentu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ovaj dokumenat je za celu teritoriju Vojne oblasti ili možda i za celu teritoriju tada Jugoslavije, pošto ga pravi Uprava bezbednosti. U mojim izveštajima tak'ih izveštaja nema, osim ovih konkretnih koji su bili, i nisam čuo, a da sam čuo, ja bih to napis'o isto kao što sam napis'o za ove ljude. Ako nisam napis'o, znači nije ih bilo, jer sam ja ovde pojavio u mojoj zoni.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: A ovo je pisano za ukupnu teritoriju Jugoslavije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi...

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, vi jako brzo govorite, gospodin Šljivančanin odgovora odmah i veoma brzo, a prevodioci jednostavno neće moći da održe ovaj tempo, tako da morate malo da usporite.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Izvinjavam se po ko zna koji put prevodiocima. Moja želja je u stvari da, što se kaže, kontrolišem svedoka, pa da kad dobijem onaj odgovor koji me interesuje, da ne idemo dalje u elaboriranje, jer se ponavljaju teme. Zato molim vas gospodine Šljivančanine, zato vas ja možda prekidam, pa vam upadam u reč, ali želim da samo razgovaramo o onom što mene sad interesuje, izvinjavam se. Da li ste ikada dobili tokom borbenih dejstava u Vukovaru bezbednosnu informaciju, sugestiju, instrukciju od organa bezbednosti Prve vojne oblasti? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ni jednu informaciju od organa bezbednosti Prve vojne oblasti nisam dobio dok sam bio u zoni u Vukovaru.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste tokom boravka u Vukovaru poslali bilo kakvu informaciju, tražili sugestiju, savet ili bilo šta drugo od organa bezbednosti Prve vojne oblasti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Niti sam tražio bilo kakvu pomoć, niti sam poslao jednu informaciju. Sve informacije sam, kako sam objasnio i pokazao, slao ljudima koje sam ja ovde naveo odnosno, stručnom organu koji je po struci bio i davao mene informacije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Pređite sada na tabulator 10. To je ona informacija potpukovnika Jeremije. Pretresnom veću to je 9, dokazni predmet 636. Gospodin Moore vam je postavljao pitanje i isticao njegovu tezu da je postala... postojala široka rasprostranjena zlostava hrvatskih snaga i da je o tome postojala značajna dokumentacija. On je to rekao 31. desetog u pitanjima, pa vam je predočio ovaj dokument. Vi ste već svedočili u glavnom ispitivanju da za *Slučaj Lovas* niste čuli tokom boravka u Vukovaru. Pitanje: Da li ste tokom, 'ajde da kažem ovde, boravka u pritvoru, odnosno trenutka kad ste u dokum... u prilici bili da imate dokumentaciju Tužilaštva i vašu dokumentaciju, da li ste videli bilo koji drugi dokument, izveštaj, informaciju - koji govori o zlostavljanju hrvatskih snaga, osim ovaj slučaj Lovas - koji bi vam osvežio pamćenje da vas podseti da možda znate za neki takav slučaj? Da li ste videli bilo kakav drugi dokaz?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam vidio nikakav drugi dokaz, čak da budem ono... ovaj telegram sam mislim, vidio i tada ovde ili sam čuo jednom kad je neko pominjao, i vidio sam ga ovde u sudnici, a drugi ja dokaz nisam vidio, nikad. A ovo je dotični gospodin verovatno pisao za njegovu zonu. Prema tome, nije se moglo odnositi na neko rasprostranjeno, nego tamo đe... ako je on to vidio.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Tužilac vas je pitao, ja mislim da je to bilo i 31., a juče ponovo se vratio na temu: šta ste vi uradili kada ste... kada vas je major Vukašinović obavestio i dešavanju u kasarni, kad je vratio onaj autobus sa ona 24 lica? Moje pitanje je sledeće... a pokušajte da se vratite u ono vreme, na taj dan, vaša razmišljanja u Vukovaru: Po proceni vas kao načelnika bezbednosti Gardijske brigade, na dan 20. novembra 1991. godine, koji je objekat bio najsigurniji... najsigurniji u Vukovaru?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Od kako je došla Gardijska brigada u Vukovar, i od kako je ušla u kasarnu, za mene je uvijek bio najbezbedniji i nekako kao vojnik osećao sam se najljepše u tom objektu. jer... u kasarni. Znači, kasarna je bila jedan objekat koji je svakome nudio mir, a posebno vojnicima i svima onima koji su trebali izvršavati naše zadatke.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato koje snage je imala četa kapetana Predojevića, za koje znamo da je obezbeđivala kasarnu? Kojim snagama je rasplagala? Tad?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To mi je bilo dobro poznato, jer ta četa je bila ranije na obezbeđenju Komande, i nije, tako da kažem, imala možda ni mnogo gubitaka. Imala je tri voda, svaki vod je imao po tri oklopna transportera, posadu transportera trebalo je da čini osam do deset ljudi. E sad, popunjenost njegove čete ta trenutno, ja stvarno ne znam dobro napamet, ali znam, bila mi je poznata ta jedinica kakva je.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je nadređen obezbeđenju kasarne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po svim merama i svim pitanjima kasa... u obezbeđenju kasarne rukovodi komandant kasarne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je komandant jedinici čete Predojevića?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ta četa od ulaska u Vukovar Gardijske brigade, bila je u sastavu Drugog jurišnog odreda -predpotčinjena, a komandant bataljona je bio prvo Kavalić, pa ga je zamenio gospodin Šušić, kao komandant Prvog bataljona vojne policije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li znate gde je njemu bilo Komandno mesto? Tih dana, gde je on boravio?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa... da nagađam ne bih...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nema veze onda.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... ne bih nagađao, stvarno ne mogu da se setim...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... đe je bilo Komandno mesto komandanta Prvog bataljona vojne policije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nije bitno. E, sada da vas pitam: vi ste svedočili gospodinu Mooreu i meni da ste pitali Vukašinovića ko je tamo i da vas

je on informisao da je tamo bio major Lukić. Šta je on bio tada? Odnosno, potpukovnik Lukić, šta je on bio po funkciji tada?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja znam da je potpukovnik Lukić poslat od strane komandanta da pomogne komandantu Drugog motorizovanog bataljona. I bio je postavljen jedno vrijeme za komandanta kasarne, to sam posvedočio.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Šta je bio potpukovnik Panić?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Potpukovnik Panić je bio načelnik Štaba Gardijske brigade.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ste vi na osnovu tih informacija koje ste dobili od gospodina Vukašinovića mogli da izvršite bezbednosnu ocenu u odnosu na ugroženost tih ljudi? Da li je ste vi na osnovu toga postupili kao organ bezbednosti i izvršili procenu da li je potrebno da vi tamo idete da intervenišete, 'ajde prosto tako da kažem?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Smatrao sam, znajući te starešine, znajući dotadašnje stanje kako je bilo u kasarni, da nemam potrebe da idem niti bilo šta da radim, jer su to odgovorne starešine. I da se ja tamo nađem, oni bi trebali mene da izdaju zastake, a ne ja da izdajem njima zadatke. Znači...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Nećemo dalje. Ja bih sada zamolio da se na ekran stavi dokazni predmet 107? Stranica BHS je 16., engleska stranica je 20. To je Pravilo službe organa bezbednosti, član 49. Gospodine Šljivančaninu, gospodin Moore vas je više puta pitao o tome da li ste vi, 'ajde da uprostim celu tu tezu, da li ste vi bili nadređeni Vukosavljeviću kao organu bezbednosti 80. kragujevačke brigade - da ste vi bili glavni za bezbednost tu na teritoriji Operativne grupe Jug. Da li može malo da se uveliča član 49? Ne, ne - 49, dobra, dobra je stranica bila - stranica 16. Član 49, ako može? Pročitaću 2. stav: "Sa podacima koji predstavljaju službenu tajnu, starešina iz stava 1 ove tačke može da upozna druge ovlašćene starešine organa bezbednosti ili druga lica samo po ovlašćenju svog pretpostavljenog starešine organa bezbednosti". Ko je po vama, po bezbednosnoj liniji bio pretpostavljeni starešina?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Po bezbednosnoj liniji, pretpostavljeni starešina mene je bio načelnik bezbednosti Kabineta saveznog sekretara.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko je gospodinu Vukosavljeviću bio pretpostavljeni starešina po stručnoj liniji kao organ bezbednosti?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Bio mu je pretpostavljeni načelnik bezbednosti korpusa iz čijeg sastava je ta brigada. A to je, kol'ko se ja sećam, 24. korpus, kako sam slušao ovde njihova svjedočenja.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi mogli da razmenjujete informacije bez saglasnosti vaših pretpostavljenih?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, ja sam pokušao da objasnim ovde da je... da je svaki posao organa bezbednosti tajnan, zato sam neki puta i

tražio sednicu zatvorenu, negde sam se i uzdržavao da govorim nešto o tome kad su bile otvorene sednice, al' evo sad kažem, čak i mnoge poslove organi bezbednosti jedan drugom ne poveravaju radi tajnosti i izvršenja, nego direktno onom stručnom organu sa kojim sarađuju u izvršenju tog zadatka. I ja sam molio kad bude o tim poslovima riječ da govorim na zatvorenoj sednici, ali možda sam neki puta i zaboravio se da to kažem, i nisam se mnogo upust'o u tu svu diskusiju. A to se može...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li hoćete da pređemo sad na zatvorenu sednicu - da detaljno objasnite to?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako ima vremena, može, nema problema.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih molio da pređemo za trenutak na privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na javnoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Bilo je dosta razgovora oko onih lista, čak crvenog registratora. Dok je ispred vas ovaj tabulator, pa ćemo onda da pređemo na onaj drugi, otvorite tabulator 22? To je dokazni predmet 834, odnosno, tako je, vaš 22, a za Pretresno veće engleska verzija 21. Dakle, ovo je vaš izveštaj upućen organu bezbednosti Kabineta SSNO 9. jedanaestog 1991. godine. Okrenite drugu stranu, poslednju rečenicu poslednjeg stava? Pročitaću je: "Očekujemo da će u daljim borbenim dejstvima biti još veći broj ovakvih i sličnih lica, radi čega molimo da nam dostavite eventualno nova saznanja o svim ekstremistima na području Vukovara i šire radi daljeg operativnog rada". Sad bih molio da pogledate onaj drugi set, ja bih molio poslužitelja, da sada da svedoku drugi registrator... Tabulator 6 gospodine Šljivančaninu; časni Sude tabulator 5, dokazni predmet 826. Prvu stranicu molim? Ovo je sada dopis tog organa kome ste vi pisali, od 10. jedanaestog 1991. godine upućen vama, koji je sačinio one liste o kojima je posle gospodin Moore...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... sa vama pričao, ali ja 'oću ovo da sada pročitam. Tu se kaže. Naslov je "Obaveštajni podaci o pripadnicima ZNG-a i MUP-a Vukovar". Pa piše: "Na osnovu širih saznanja Uprave bezbednosti SSNO-a, MUP-a Republike Srbije i OB kabineta SSNO-a, izdvojili smo jedan broj delimično proverenih podataka koje vam dostavljamo na korišćenje. Ma da jedan broj podataka nije više aktuelan, može se koristiti za određivanje težišta prilikom pretresa terena i kontrole oslobođene teritorije, eventualno pronalaženje skrivenih pripadnika MUP-a i ZNG-a, kao i za ispitivanje ratnih zarobljenika". E

sad, gospodine Šljivančaninu, pre pitanja, jer ja smatram da je ovo hronologija, uzmite opet onaj prethodni registrator. Molim ponovo onaj registrator što smo... što ste malopre imali ispred sebe, pa pogledajmo sada dokazni predmet 835, tabulator 24. Za Pretresno veće tabulator 25. To je izveštaj istog organa, od istog datuma, upućen Upravi bezbednosti. Čitam prvi pasus: "Dostavljamo vam sadžaj izveštaja organa bezbednosti Gardijske brigade, u vezi čega smo preduzeli neophodne mere usmeravanja, pre svega na efikasnoj organizaciji rada sa ratnim zarobljenicima. Dostavili smo novija saznanja i... " informacije "... informaciju Uprave bezbednosti SSNO-a, a u toku su mere proveravanja za lica prema podacima iz informativnih razgovora". Pitanje: Da li ovi... tri dokumenta, kako sam ih ja sada pred vas stavio, predstavljaju jedan sled događaja, u kojem vi obavestavate šta se dešava u pogledu tih lica i priliva od kad se oslobodilo naselje "Boško Buha" i tako dalje - tražite da vam dostave podatke za vaš operativni rad, i da onda vaš pretpostavljeni u stručnom pogledu vam dostavlja podatke od Uprave bezbednosti i drugih izvora, i o tome obavestava Upravu? Jesam ja dobro razumeo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Vi ste to tačno i potpuno razumijeli, a ja sam zato i volio da se ovi svi dokumenti uvedu ovak'i kak'i jesu, a ovde nekad se čitaju samo oni detalji iz dokumenta koji nekome možda odgovaraju. Ja verujem da će Poštovani sud pročitati detaljno dokumenat i videti sve šta piše. Što se tiče ovih spiskova, molim samo još jednu minutu da uzmem vremena? Kad se pojavi velika grupa civila za nas organe bezbednosti, ima ljudi koji hoće da kažu ako su nešto napravili, i možda mi brzo dođemo do nekog podatka. Ali ima mnogo koji promaknu, koji se prikriju, odu, nema ih, i tako redom. Znači, mi nismo išli tamo da bismo sedeli, organi bezbednosti, mi smo išli da radimo i da one koji su počinili krivična dela privedemo i predamo istražnim organima. I ove spiskove koje s... koje je ovde posl'o mene, oni nisu svi značajni za mene. Ali iz tih civila ako se pojavi neko lice sa tak'im imenom, znači, ja tak'o lice moram poslat' istražnom organu. Mene je onda lakše - lakše mi je u radu. Ne možemo mi odma' doći da svakog osumnjičimo, da ka'emo: "Ti si sumnjičav zato što si civil."

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: To je najkraće.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako vi kao organ bezbednosti dobijete instrukcije, informacije o licima koje treba da pronađete, ili o kojima treba da prikupite informacije, da li vi činite propust u vašem radu ako takvim licima omogućite da se prikriju i pobjegnu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Činim veliki propust.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Tužilac vam je predočio poziciju da su neka lica za koja ste vi dobijali informacije - pronađena njihova tela, odnosno, da su navedena u Optužnici, 'aj'mo da budemo precizni, kao lica koja su ili pronađena ili se vode kao nestala. Ali u svakom da spa... slučaju da spadaju u... po njegovoj tezi lica koja su odvedena iz bolnice 20. Pitanje: Po vama, gde su trebala biti odvedena ta lica 20. novembra?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sva lica koja su privedena za... kao osumnjičena za krivična dela, trebali su biti sprovedeni u zatvor u Sremsku Mitrovicu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je to bilo u potpunosti u skladu sa onim što je konstatovao gospodin Kypr u razgovoru sa pukovnikom Pavkovićem, u dokazima 320 i 333, da je general Rašeta naredio da ranjenim pripadnicima ZNG-a, neće biti dozvoljeno da napuste Vukovar u konvoju ranjenika? Videli ste te dokumente?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Vidio sam, i to je odluka pretpostavljene komande, i bila je u skladu s tim kako je odlučeno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Par pitanja o "Veleprometu". Gospodin Moore tvrdi da ste vi tamo izolovali ljude. Moje pitanje: Da li je to bila izolacija ili privremeno zadržavanje dok se ne utvrdi identitet - da li ta lica potpadaju pod kategoriju... onu po kojoj vi morate da postupate kao organ bezbednosti ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad nije bilo izolacije. A ni ti ljudi koji su zadržavani na informativnom razgovoru, nisu kod nas zadržavani duže od dva do tri sata.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi ili vaši organi bezbednosti mogli bilo šta da naredite: Žigiću, Jakšiću, Ljubinku Stojanoviću, ili bilo kom drugom rukovodiocu iz TO-a?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Niti smo pokušavali da im naredimo, samo smo sugerisali ako nešto treba. Njima su komandovali, naređivali njihovi komandanti komandnom linijom. Ja sam se trudio da vam objasnim da je jedan od metoda rada organa bezbednosti da se ne miješa u komandovanje, ako misli da mo... da uspešno izvrši zadatak. Svaki organ bezbednosti koji se meša u komandovanje - neće uraditi zadatak koji nije njegov stručni zadatak.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da ne budem možda previše prost i bukvalan - da li su oni mogli nešto vama da naredi? Mislim na njih trojicu i ljude iz TO-a?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisu nam mogli ništa narediti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Predočeno vam je svedočenje gospodina Schoua gde je on svedočio, a vi se sećate tog svedočenja, bili ste u Sudnici, kako ste vi 19. novembra zabranili Međunarodnom crvenom krstu (International Committee of the Red Cross) zabranili da uđe u bolnicu. Sećate se da s... da je o tome bilo govora?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Sećam se.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molim da se na ekran stavi dokazni predmet 333? I to stranica BHS... BHS je stranica 3, naslov je "Komentari i pouke". Treća stranica, ja mislim da je engleski isto tako. Pa dole, ako može malo niže, "Komentari i pouke", pod 2. Piše, čitam drugu rečenicu: "Tokom evakuacije u Vukovaru, bilo nam je zabranjeno da se veče pre evakuacije sastanemo sa administracijom bolnice - putem naređenja admirala Broveta - preko našeg oficira

za vezu s JNA". Ovo je dokument vođe ekipe Evropskih posmatrača (European Community Monitoring Mission) pukovnika Cunninghama. Mi imamo ovde dokument koji ja ne želim da s... da stavljamo. Možda da vam podsetim pamćenje, možda i to, gde se vode istog dana razgovori, pregovori posmatrača sa gospodinom Pavkovićem, gde su navedeni učesnici i ko je sve oficir za vezu, decidirano piše "JNA". Mogu čak i da predočim da tu piše da su oficiri za vezu bili: Memišević, Lončar i Zarić.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pitanje: Da li ste vi ikad bili oficir za vezu JNA?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad nisam bio oficir za vezu. I želim da pojasnim i ovo što ste pročitali. Ja kao oficir za bezbednost, sve što sam radio sa Evropskim posmatračima, radio sam samo kad to zahteva od mene oficir za vezu. I ti oficiri su bili najvažniji ljudi koji su se brinuli o tome, i oni su imali instrukcije od tih koji su ih doveli. Nijedna delegacija nije mogla doći bez oficira za vezu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Ispravka na stranici 18, red 25. Treći oficir koji se pomnije u tom dokumentu je bio tada major Zarić, a ne Lazarević. Ja mislim da je svima u sudnici poznato, ali možete li nam reći ipak, da budemo precizni, ko je bio admiral Brovet i ko... na kojoj je funkciji tada?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Admiral Brovet je bio pomoćnik saveznog sekretara za Narodnu odbranu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Kad smo još kod ovog dokumenta, pitao vas je takođe tužilac oko Schouvog izveštaja da je... evakuacija nije vođena, ona evakuacija ranjenika koju opisuje Schou u svom izveštaju, nije vođena ni po kakvim prioritetima ranjenika i osoblja. Sećate se da... da je o tome vas pitao?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hoćemo sada da se vratimo na stranicu 2 ovog dokumenta, istog. Znači, samo jednu stranicu.

TUŽILAC MOORE: Nisam ulagao prigovor ranijem pristupu dokumentu koji nisam koristio. Nemam prigovor na upotrebu dokumenta ali tu je sadržaj dokumenta. Svedoka sasvim sigurno treba pitati da li je, u stvari po mojoj tvrdnji, "zašto ste odbili gospodinu Schou da ide u bolnicu" a ne da mu se pokazuje dokument i na taj način sugeriše svedoku. Ja tvrdim da ako tu postoji pitanje, svedoka treba pitati o tome, a ako se to potvrdi, onda je to otvoreno da Odbrana koristi. Ali da se koristio dokument kako bi se osvežilo pamćenje, a onda traži potvrda, po mom mišljenju, to nije adekvatno.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Moore, to je zamka u koju zastupnici svih strana vrlo često upadaju tokom suđenja. Gospodine Lukiću, molim vas da pazite na to. Hvala vam.

ADVOKAT LUKIĆ: Mogu li da dam samo mali komentar? Paziću svakako. Mislim da ipak gospodin Šljivančanin ne spada u kategoriju svedoka, da kažem, koji nije upoznat detaljno sa svim dokumentima. Mislim da je on vrlo dobro upoznat s dokumentima, svedoči ovde puno dana. A ja sam... on je svedočio još u glavnom ispitivanju da nije sprečio predstavnike međunarodne zajednice 19. - on lično, a sada sam samo predočio to da li je to neko drugi, a mislim da je on dobro upoznat s dokumentom, ali nema problema.

ADVOKAT LUKIĆ - PITANJE: Gospodine Šljivančanin, evo prvo ću vas pitati. Znači moje pitanje: Samo iskrcavanje ranjenika, o tome ste malo svedočili gospodinu Mooreu, vi ste rekli da su to uglavnom radili vojnici, jel' tako? Kako je vaše sećanje bilo u vezi... tog, tog trenutka kad su ranjenici uvoženi u sanitetska vozila i kad je formiran onaj konvoj za Sremsku Mitrovicu?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja se sećam kad je došla kolona koju je doveo gospodin Pavković, da je on pozvao majora Tešića i tražio vojnike da poma... da pomažu utovarjanje ranjenika. I znam da su tijekom rukovodili lekari vojni koji su tamo bili i pomagali je, dio osoblja, ja bi rek'o samo dio osoblja. Iz Medicinskog centra su mnogi utrčali i otišli u autobuse. A ja sam stvarno, ja tijekom nisam rukovodio. Znači, nisam radio nijedan taj zadatak, ali sam vidio najviše da vojnici unose ranjenike u ta vozila, i onako kako im u bolnici tamo lekari kažu kog ranjenika tamo treba nositi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: E sad molim samo prvu stranicu, paragraf 2 ovog dokumenta, izvinjavam se, pogrešno sam rekao. Vrlo kratko ću pročitati rečenicu i da vas pitam da li vas vaše sećanje vraća da se to ovako odvijalo kako piše u izveštaju? A piše, ovo je izveštaj isto Evropske posmatračke misije, od rukovodioca grupe gospodina Cunninghama: "Ranjenici koji su mogli da hodaju, stariji ljudi i deca su nagnuli iz bolnice kao nekontrolisana masa. Većina stare administracije umesto da pomaže pri evakuaciji bolnice, ili da se brine za ranjene, sedela je ispred kompleksa bolnice ne radeći ništa, a ambulantna vozila su imala poteškoće da dođu do vrata bolnice, ispred kojih su se okupile gomile pomoćnog osoblja i time praktično ometale uredno ukrcavanje ranjenika u ambulantna kola koja su čekala". Da li ste ovakve scene videli? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa evo, ja sam to i posvedočio prije ovoga vašeg čitanja. Ja znam kad je do... da kad je došao autobus da su svi 'grnuli da idu u autobus, niko nije na ranjenike ni gled'o, nego su to radili vojnici. Zato sam i u svojim izveštajima govorio: "Ponosan sam kako se ponašaju naši mladi vojnici koji unose ranjenike, koji su do juče na njih pucali." To je bio tada moj doživljaj, pustite im moj snimak, pa vidite jel' tako ili nije. I evo, k'o da je čovek pis'o, pa verovatno da je čovek napis'o tačno onako kako je doživio.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Oko sprečavanja onog što je gospodin Schou rekao - Međunarodnog Crvenog krsta 19. da uđe u bolnicu, odnosno, bukvalno tako kako je rekao Schou i napisao u svom izveštaju, pitaću vas sledeće: Vi znate, sećate se detaljnog svedočenja gospođe Bosanac? To je stranica 686 kad je ona svedočila, da je ona insistirala od Borsingera da ostane, da prenoći kod

njih, a da je on rekao da on tu nema šta da radi, doslovce tako, te večeri, da će doći ujutru. Da li ste možda bili prisutni tom dijalogu, da li se toga sećate?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Toga se odlično sećam. Tačno je to. I gospodin Borsinger i kad sam ga i ja zamolio da odemo da zajedno vidimo te leševe koji su bili, koje su nam... koje mi je rekao Paunović da postoji, juče su prikazivani i snimci tih leševa, on je i mene tada rekao da on ima neodložan neki važan poslo i mora da žuri, izvinjavao se i doktorici Bosanac - da žuri i da mora da ode. A gde je žurio ja ga nisam pit'o, mislim stvarno, bilo je suvišno. Ali jeste odmah' reagovao da se lekovi donesu u bolnicu kad sam zatražio od njega.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodin tužilac tvrdi u... 1. novembra, na stranici 76 rekao da je grupa Bogdana Vujića, da ih tako nazovemo, došla kod vas da vam pomognu, pa ste vi rekli da o tome postoji i upis u Ratnom dnevniku - šta je bio njihov zadatak. Ja ću to sad tražiti da se stavi na ekran, ali 'ajde da vas pitam: Da li se sećate koji je njihov zadatak bio, da li da vam pomognu ili nešto drugo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja nisam rek'o da su oni došli da pomognu, nego su... i da upis u Ratnom dnevniku stoji tačno po kojem su zadatku došli. Ja i ovde sada kažem da tačno su došli po tom zadatku kako piše u Ratnom dnevniku, a to je da izvrše trijažu i pronalaženje počinitelaca krivičnih dela koji trebaju biti sprovedeni u zatvor u Sremsku Mitrovicu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molim sada da se na ekran stavi dokazni predmet 401, Ratni dnevnik, BHS je stranica 48, engleska 41, upis 19. novembar u 20.00 časova?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: I dok se to stavi, ja mogu samo da kažem da kol'ko je mene poznato Pravilo službe Oružanih snaga Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a koje je važno za JNA, nije bilo pomoći, zadaci su se precizno delili starešinama ko šta treba da radi.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Stranica 48. Evo ovako. Ja ću pročitati, tu je upis 19. novembar u 20.00 časova, piše: "Stigla ekipa iz organa bezbednosti za rad na selekciji i odvajanju pripadnika ustaških formacija od civilnog stanovništva". Sledeći upis, isti rukopis, vidim da je to Trifunović, pretpostavljam, 20. u 1.00 čas: "Stigla ekipa iz pozadinskog organa Prve vojne oblasti radi pomoći u obezbeđivanju i transportu civilnog stanovništva i ranjenika iz bolnice". Da li postoji razlika između ova dva upisa u pogledu reči jedne? Da ne budem sugestivan?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Postoji... postoji velika razlika. I znači ja mislim, pošto ovaj gospodin, kol'ko vidim, to je verovatno bio Trifunović, on nije napamet pis'o to što je tu zapisiv'o. On je to po... pi... pis'o iz ovlašćenja koje je dobio, ili od zadatka koji mu je dao taj vođa te grupe. A ovo što kažete za pozadinu... kaže "pomoć", to znači da mi nemamo naša motorna vozila i... koja su potrebna, nego se trebaju verovatno ili mobilisati ili ne znam na koji način od radnih organizacija i pomoći nam, autobusi i druga sredstva koja nije imala u svojoj opremi Jugoslovenska narodna armija, da bi se prevezlo ljudstvo koje treba prevesti. Znači to su... velike razlike.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodin Moore vam je sugerisao da je nelogično bilo da gospodin Vujić već tada na tom sastanku predlaže da se nađete sledeće jutro ispred "Veleprometa", jer je tek stigao i - to su bile njegove tvrdnje. E sad, pitam ja vas: da li ste tada... Prvo, da li se sećate, kol'ko je tu sve bilo lica u toj grupi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Trojicu visokih oficira sa činom pukovnika sam zapamtio da su bili, a bilo je još oficira koje pravo da vam ka'em ne mogu se sad setiti tačnog brojnog stanja, al' trojica su sigurno sedela za stolom. Ali ne mogu se setiti sad da kažem: bilo ih je devet, deset, pet. Ne... ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Znae svedočenje Vujića da su tu bili i gospodin Korica, Mošesku, Munćan i tako dalje, ali da ne pominjemo imena. Da li ste tada, kada ste se dogovarali oko toga da se ide na prioritet, na "Velepromet", da se tamo treba da radi tokom večeri, da li ste tad znali da će posao u "Veleprometu" biti tada završen... te noći?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam znao, a i po onome što sam imao informacije od mogeg oficira bezbednosti kapetana Borisavljevića, a i zbog toga što je mrak, verovao sam da će tu biti posla i za celi sledeći dan po vidnom vremenu. Tako sam pretpostavljao.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste to tada predočili tim ljudima - da tu ima posao i za sledeći dan?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja sam im, o tom svemu što sam znao tada upoznao ih detaljno tu večer.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeća tema. Pitao vas je gospodin Moore da li ste ikada podržavali politički doktrinu gospodina Šešelja, i u tom smislu vam je predočio jedan deo vašeg intervjuja iz 1996. godine. Da li ste vi u tom vašem intervjuu govorili o političkoj doktrini gospodina Šešelja ili njegovom odnosu prema JNA, čiji ste vi bili pripadnik?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ja gospodina Šešelja nikad nisam prihvatao kao političara, mogu da ga prihvatim samo kao nekog komičara, ako treba da bude neko pozorište ili scena da se to smeje. A nikad nisam ni govorio o njegovoj političkoj doktrini, i nije me interesovala. I ako je neki novinar nešto napis'o, možda je napis'o što je njemu odgovaralo tada. To moje nisu riječi, jer me nije interesovala politička doktrina gospodina Šešelja. To kažem i sad, evo javno, i reći ću uvek. A sad šta nekad novine pišu i napišu, i rek'o sam, te stavove možda, koje sam čuo tada i gospodina... od gospodina Vuka Obradovića da Šešelj ima pozitivan stav prema JNA. Ja stvarno nisam sluš'o nikad njegove govore, pa ne znam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste imali neke sukobe sa gospodinom Šešeljem u tom periodu? I sa njegovim pristalicama?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ako može da se nazove da je sukob, ali nisam prilazio njima. Bio je sukob u "Kući cveća" 1991. godine, kada su hteli da...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Polako.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... kada su hteli da, kako su oni tada govorili, "ruše grob druga Tita" - da stavljaju kolac, da pobijaju, i tako dalje. To je sukob bio sa njima, nas pripadnika Gardijske brigade, pa i mene.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Šta je bio vaš jedan od zadataka koji vam je propisan postojanjem Gardijske brigade?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Naši su zadaci uvijek bili tačni, jasni i precizni. Mi smo obezbeđivali grob druga Tita, i da ne smije faliti ni trunka, na njega pasti ne smije. I dok smo ga obezbeđivali, uvijek je tako bilo.

ADVOKAT LUKIĆ: Možemo li za trenutak preći na privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na javnoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Juče vas je pitao gospodin Moore, predočio vam je ono o čemu ste vi svedočili u glavnom ispitivanju o svedočenju gospođe Polovina Zvezdane, to šta ste rekli vi - gde idu muškarci, ali njen suprug... u kasarnu, znate, na ispitivanje, i da ste vi tad rekli da ste to što ste njima izjavili znali da nije tako. Pitanje: Da li ste vi bilo kome onemogućavali da sazna gde je odveden taj... ta grupa au... autobusa u trenutku kada su došli... konvoj za transport ranjenika? Predstavnicima Evropske mislije, starešinama JNA koji su bili tu, novinarima, i konačno, da li ste onemogućavali civilima koji su tu bili prisutni da s njima razgovaraju?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam onemogućavao nikome, ne samo ja, nego nijedan pripadnik Gardijske brigade na tom prostoru. Čak, moja je i bila sugestija pojedinim predstavnicima, i upoznao sam ih gde se ti ljudi nalaze, a najviše sam sugerisao od uvek, da treba ići u "Velepromet". Pa bio sam spreman u tom trenutku i sva... sve civile, za one ljude koje smo odveli kao osumnjičene za krivična dela - da idu na ispitivanje u zatvor u Sremsku Mitrovicu, ako treba da se prevezu i tamo da vide gde su njihovi ljudi otišli.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Polako. Kratko vas molim samo. Sad ću da pređem na drugu temu. Tužilac vam je imputirao da su pripadnici TO koji su bili naoružani, bili predstavljali realnu opasnost za osvetu. Sećate se da je to juče bilo?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pitanje... pitanje: Da li su pripadnici TO bili naoružani tokom celog sukoba dok ste vi bili tamo? Da li su oni imali oružje?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Kad smo mi došli, oni su imali oružje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: I kažete mi, tokom vašeg boravka tamo, da li ste primetili ijedan slučaj da su pripadnici TO pokazivali manifestaciju da učine osvetu, ti naoružani ljudi?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nikad nisam ni čuo, a posebno gde sam ja bio i kretao se, nisam vidio ni jednog takvog čoveka koji je pokušavao da bilo... pravi bilo kakve odmazde.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Mi smo... samo da dopunim, mi smo, ako smo imalo posumnjali od onih dobrovoljaca, kao što sam pis'o u izveštaju, razoružali takve i vratili ih, iako su nam ih... iako su nam ih dali da izvršimo popunu jedinice. I vratili ih nazad. Pročitajte u izvještajima koje sam pis'o.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo jedno kratko pitanje u odnosu na onaj članak - ću ja nazvati u "Monitoru", neću reći intervju, koristeći vašu tezu. Pošto ste dosta proveli vremena sa gospodinom Mooreom, kada vam je on postavio pitanje za taj članak, moje pitanje je jedno i kratko: Taj intervju je negde s kraja 1992. godine. Da li ste vi u prethodnom periodu davali intervju javnim medijima, i da li su ti intervjui bili dostupni svima?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa, ako bi... ako bismo gledali stvarno ono šta je intervju, onda...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nisam vas to pitao, molim vas, gospodine?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Da, razgovarao sam sa novinarima.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala, idemo dalje.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Znači, razgovarao sam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Idemo dalje. Idemo sada na vašu izjavu koja je data Upravi bezbednosti. Kada vam je predočavao delove te izjave, a mislim da možemo da uzmemo registrator gde se nalaze izjave Uprave bezbednosti, pa onda onu stranicu 5 kad se govori o "Ovčari" - te izjave u Upravi bezbednosti. Časni Sude, to je onaj za vas tabulator 1 iz seta izjava. Gospodin Moore vam je juče, to je citirao na stranici 76 jučerašnjeg transkripta, on je sugerisao da vam je Vukašinović po toj izjavi iz Uprave bezbednosti rekao da nije u redu da se maltretira taj narod na "Ovčari", i da po njemu, na osnovu tvrdnje gospodina Moorea, to nije moglo da se desi 19. - već se to odnosi na 20. da vam je to Vukašinović govorio povodom lica koja su 20. na "Ovčari". Moje pitanje: U toj vašoj izjavi piše decidirano, na sredini tog pasusa: "Čuo sam od jednog lica, moguće je da se radilo o majoru Vukašinoviću, mada nisam siguran u to - da nije lepo da se maltretira taj narod." i posle da ste o tome referisali da je tamo sve mirno. Ta izjava je data osam godina, to ste sami rekli, posle događaja, kad niste imali apsolutno nikakve informacije ni dokumente, ni ratni dnevnik, niti sve ovo

što ste čuli u međuvremenu. Da li ste vi u ovoj izjavi decidirano rekli da je to bio Vukašinić? Da ili ne?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Nisam ni tada rek'o decitirano da je bio on. Ja nisam mogao da se setim svih lica, a i čitav dan smo vodili razgovore. A vidite evo, i ako pogledate pasus samo gore, ja sam želio juče, meni je dao gospodin Moore, samo da kažem sledeće, u toj izjavi ima mnogo grešaka. Na primer, ja sam ovde napis'o i gore - da je komandant 80. brigade Mišović Slobodan. Znači, nisam se tada setio svih tih ljudi, događaja, ali nisam tada ni potvrdio da mi je to sigurno rekao Vukašinić. nego sam i ovde, kako je upisano, piše "možda".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Pred ovim Sudom ste čuli svedočenja i Vojnovića i Vukosavljevića i Vezmarevića i Danilovića, P-014, a pročitali ste, ja pretpostavljam, mislim da ima bar još sedam, osam, ako ne i deset izjava lica iz te jedinice, koja su svedočila pred Beogradskim sudom. I svi oni, osim P-014, su izjasnili se i decidirano izjavili da vi niste bili na "Ovčari" 20. To znate da ste tako pročitali u dokumentaciji. Jel' tako?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Tako sam pročitao...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: A P-014 je svedočio pred ovim Sudom, svi znamo kako, da vas nije video 20. na "Ovčari". Pitanje, pitanje, pitanje: Da li ste s bilo s kojim od ovih lica kontaktirali pre 1998. godine i nakon 1998.?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pre 1998. nisam kontaktir'o ni sa jednim ovim licom, a sa P-014 kontaktir'o sam, evo sad da kažem možda... 2001. godine ili 2000. I to... i to mogu opisati?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ne morate. Dobro, nije... nije ni bitno. Jeste li uopšte vi pričali tada bilo šta o "Ovčari"?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. I prelazim na završna pitanja. Juče, na kraju unakrsnog ispitivanja, gospodin Moore je na osnovu toga što ste vi dali onu izjavu ispred bolnice da ste vi na čelu, ponosni što ste na čelu takvih starešina i vojnika, i da ste vi, znamo da je to namenjeno bilo Borsingeru - rekli da: "U mojoj zemlji ja komandujem!" i tako dalje - tvrdio da ste vi, kako on kaže, bili glavni, bili kapetan broda. Moje pitanje: Tokom ove tri godine od kada ste, reći ću doboko involvirani u ovaj predmet i dobijate stalno dokumentaciju sa svih strana, i od Odbrane i od Tužilaštva, da li vam je Tužilaštvo ili Odbrana dalo bilo kakav dokument, ili da li vam je gospodin Moore u unakrsnom ispitivanju ponudio bilo kakav dokument ili propis - da ste vi mogli da imate komandnu funkciju 1991. godine u Vukovaru?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Niko mi nikad takav dokumenat nije ponudio, niti sam ga ja vidio, niti verujem da postoji. Ako postoji...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... i rek'o sam šta je. A i ovo...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR:... samo da dodam jednu riječ...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Šljivančaninu, jer smatrate da je to baš bitno? Ne želim da vas prekidam, ali ja...

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Pa evo smatran da je bitno, da nisam ni u tom intevjuu hteo da kažem "Ja sam na začelju mojih vojnika". Kako bi starešina bio na začelju? Starešina je valjda uvijek na čelu ili je ispred svojih vojnika.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, moje pitanje je bilo: da li vam je u unakrsnom ispitivanju ponuđen bilo kakav propis kojim dokazuje gospodin Moore svoju tvrdnju da vi imate komandnu funkciju. Sad je pitanje: 1991. godine, da li ste vi bili u Armiji koja je poštovala propise?

SVEDOK ŠLJIVANČANIN – ODGOVOR: Bio sam, smatram, u pravoj Armiji i Armiji koja se brinula za svoj narod i poštovala propise.

prevodioci: Može li molim vas gospodin Lukić da ponovi pitanje?

ADVOKAT LUKIĆ: Što se mene tiče, gospodin Šljivačanin može da se odmori. Ja sam završio, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Da li su prevodioci uspjeli da uhvate vaše pitanje, gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ponoviću pitanje, ponoviću samo pitanje. Da li ste vi bili 1991. godine pripadnik Armije koja je poštovala propise? I gospodin Šljivačanin je dao odgovor. Hvala vam, časni Sude. Izvinjavam se ponovo prevodiocima.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Gospodine Šljivančanin, biće vam drago da saznate da je ovim završeno vaše ispitivanje i davanje iskaza koji ste vi izabrali da date, pa ako bi mogli da se vratite na svoje mesto? Hvala vam.

SVEDOK ŠLJIVANČANIN: Hvala vama, poštovani Sude, i zahvaljujem što ste imali strpljenja ovoliko dana da me slušate.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ: Imamo još deset minuta. Da li da uradim ono što sam predlagao ovih dana? Ili posle pauze?

SUDIJA PARKER: Mislim da bi bilo divno da vas sada čujemo gospodine Boroviću.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, pre nego što časni Sud krene sa tim, dobili smo jedan e-mail vezano za taj zahtev i gospodin Lunny će se time pozabaviti. Pitam se, možda bismo mogli da počnemo, ali bih voleo da gospodin Lunny bude u sudnici u vezi ovoga, ako je moguće, zato što se konkretno ovim bavi.

SUDIJA PARKER: Da li kažete da je gospodin Lunny na putu za ovamo?

TUŽILAC MOORE: Pretpostavljam da jeste, ali nemam nikakvu mogućnost da ga pratim, samo se nadam da dolazi ovamo.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, da li bi vam onda bio problem da sačekamo posle pauze? Nastavljamo sa radom u 12.00 časova.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Nastavljamo ponovo sa radom u 12.00 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude. Ta tri papira koja su predana Pretresnom veću, to je samo podrška onome što ću govoriti. Tužilaštvo je već obavešteno - to je jedan *e-mail* kad sam saznao za dokumenat i obraćanje gospodinu Smithu povodom svih ovih dokumenata. Dakle, časni Sude, Tužilaštvo je u svom odgovoru na podnesak Odbrane o usvajanju dokumenata koji se tiču svedoka: P-018, P-022 i P-024, istaklo sledeće. Sve se svodi na citiranje Pravila 54 i Pravila 89c i d, i suštinski, osporava se pravo na uvođenje ovih dokaza, iz razloga što nismo naveli kada smo došli do ovih dokumenata, to je jedna stvar, druga stvar - što nismo svedoka P-024 ponovo pozvali na saslušanje; i treća stvar - zašto po Pravilu 92bis nismo uzeli izjavu od svedoka Radovanovića. To je doktor koji je potpisao onaj jedan medicinski papir. Pre nego što se upustim u ovo objašnjenje stava Odbrane, dokumentacija koja je vezana za svedoka P-022 - Povlačimo taj predlog, zato što smo mi tom svedoku upravo sudske spise detaljno predočavali; čitao je svedok delove Presude, i smatram da će to Pretresnom veću to biti dovoljno na okolnosti na koje smo naknadno hteli da uvedemo te papire. Dakle, imamo sada samo svedoka P-018 i P-024. Osvrćući se na ono što je prigovorilo Tužilaštvo, sada govorim o dokumentaciji, i to isključivo sudskoj dokumentaciji koja je vezana za svedoka P-024. Pod jedan - identitet tog svedoka nam je kasno obelodanjen, i inače mi smo imali problema kao Odbrana sa svedocima koji imaju zaštitne mere, jer pribaviti bilo kakvu dokumentaciju predstavlja problem, a objasniti institucijama sudskim i tužilačkim u koju svrhu pribavljam i tražim dokumenat je vrlo komplikovano, jer ne smem da kažem da ću to koristiti pred Haškim sudom. Dakle, pažljivo smo na tome radili, imali smo malo vremena, jer je svedok P-024 počeo da svedoči 10. februara 2006. godine. 14. februara 2006. godine u 19.00 časova, pred časnim Sudom ima taj e-mail, dobili smo podatke o Presudi KŽ, broj iz Sremske Mitrovice 602/03, iz koje se vidi da je taj svedok pravosnažno osuđen na godinu dana zatvora. 15. februara,

znači odmah sledećeg dana, pošto je to bio kraj radnog vremena, predočavam svedoku tu odluku sudsku i broj predmeta. Ne mogu da verujem da svedok koji se zakleo pred ovim Pretresnim većem je slagao da ta Presuda koja je sudska, koja je javnog karaktera, ne postoji i da on uopšte za nju ne zna. On je to izgovorio iz razloga što nije hteo da otkrije Pretresnom veću da za njim ima raspisana međunarodna poternica zbog kazne zatvora iz Presude iz 2004. godine. Svedoku P-024, časni Sude, na stranama od 4409 do 4411 precizno sam saopštio šta piše u toj Presudi, pa da vas ne bih zamarao, samo ću jedan detalj pročitati, par rečenica. Moje pitanje, pitanje branioca: "Da li bi bilo tačno reći da je okružni tužilac uložio žalbu pored ove Presude i da je Viši sud u Sremskoj Mitrovici svojom Presudom KŽ 602/03 od 5. aprila 2004. godine preinačio prvostepenu Odluku i Presudu na godinu dana zatvora?". "Ne, to nije tačno..." i tako dalje, "...ja tada nisam bio tamo". Drugo pitanje je bilo: "Da li ste odslužili kaznu u Srbiji?" Svedok je odgovorio: "Ne". Ja sam mu takođe predočio u redu ovom koji sam naveo Pretresnom veću: "Zašto ste tražili zaštitne mere, da li je to zbog nekih tajnih službi o kojima ste pričali poslednja tri dana ili zato što ste hteli da izbegnete kaznu zatvora na godinu dana?" I onda celi njegov monolog, odgovor, i tako dalje i tako dalje.

Dakle, časni Sude, ja sam sve što je moglo u tom trenutku svedoku predočio. I ako je njegov odgovor bio ne, onda je bilo besmisleno ponovo ga pozivati na dodatno saslušanje, da bi se on izjasnio o ovim sudskim presudama. Tada sam svedoku predočio da je protiv njega vođen veliki broj krivičnih postupaka, ne samo za jedan iz člana sto čet... sto... nedozvoljene trgovine, ne mogu sad da se setim napamet člana, već da su protiv njega vođeni postupci za držanje oružja, koje je kažnjivo po Zakonu o oružju i municiji, za krivično delo teških krađa u produženom trajanju, znači nekoliko desetina tih krivičnih dela teških krađa - i to koje je učinio u Bosni, pljačkajući kuće izbeglica, siromašnih ljudi, staraca i žena koji su bili tu smešteni. I onda, kada bi... kada je hteo da izbegne krivičnu odgovornost, pobeo je za Srbiju. U Srbiju je stigla ta dokumentacija iz Bosne, i on je dobio godinu dana zatvora. I da ne ne dužimo oko ovih delova, tu mu je predočeno i da je on osumnjičen, odnosno optužen za krivično delo ubistva u pokušaju, za koje je zaprećena kazna od 5 do 15 godina zatvora. Videćete u izjavi, gde on kaže da je to neka laka povreda, i nešta je neodređeno odgovarao. A suština je da je sekirom pokušao da ubije svoju suprugu - zaklonila je glavu rukama i dobila teške telesne povrede opasne po život.

Sve u svemu, kada Tužilaštvo osporava da treba ovo uvesti kao dokaz, tvrditi da se radi o krivičnoj istrazi, uopšte se ne radi o bilo kakvoj krivičnoj istrazi, već za ovo konkretno što se presudom stavlja na teret i zbog čega je osuđen na godinu dana zatvora jeste pravosnažna sudska odluka, a ne krivična istraga. Da se ne ponavljam, predočio sam dakle svedoku, i on se izjasnio na sve ove okolnosti. A sa druge strane, ovaj tim Odbrane Miroslava Radića se trudio svo vreme da vodi računa o procesu ekonomije. Zamislimo da svako svedok za koga dodatno saznamo ili prikupimo dokumentaciju koja je suprotna onome što je govorio, treba biti ponovo saslušan, napravili bismo veliku zbrku ovom Pretresnom veću, a to nam nikada nije bila namera.

Dodatno, časni Sude, imate poslednji *e-mail* ove... od ova tri papira koja sam vam predočio. Odmah sledeći dan nakom ovoga što se desilo prilikom saslušavanja svedoka P-024 sa korektnim kolegom Smithom sam se dogovorio da to učinimo nespornim. I na moj predlog da se ne protivi uvođenju dokaza, jer se radi o sudskim presudama i jednom dokumentu vezan za svedoka P-18, koji je dokumenat zvanične institucije Vojno medicinske akademije, a na okolnosti svedočenja P-018. Gospodin Smith je pokušavao da to proveri, i posle dužeg vremena me zamolio da mu dam precizne adrese i telefone osoba u sudovima koji su sudili po ovom predmetu, i u tom mailu koji vi imate pred sobom - to sam dostavio. I gospodin Smith je izjavio ukoliko bilo šta bude sporno da će mi javiti, ako ne, neće se protiviti. Meni je žao, ali preko puta mene se često smenjuju zamenici tužilaca, pa ako je to razlog, pa nisu obavešteni, onda mislim da je to razlog koji je vrlo lako otkloniti.

Zatim u paragrafu 12 ovog svog podneska, Tužilaštvo je postavilo pitanje kako smo došli doku... do dokumenata, odnosno kada smo došli do dokumenata. I ja sam evo preko ovih... ovog jednog faksa i s obrazloženjem objasnio... datume 14., 15. i 16. februar 2006. godine. Pretresno veće na kraju, po meni, ovo je možda i najznačajnije je u svojoj odluci o podnesku Odbrane vezano za zaštitne mere svedoka P-024, 13. sedmog 2006. godine iznelo stav koji smo sasvim prihvatili kao opravdan od strane Odbrane, u kome stoji da – kontradiktornosti i nepreciznosti u svedokovom svedočenju pod zakletvom Pretresnom veću od očiglednog je značaja i da će biti relevantne u proceni Pretresnog veća o kredibilitetu svedoka. Kada se govori o kontradiktornostima, misli se ono što je izjavio na Sudu, i ono što smo mi ponudili preko dokumenata da je kontradiktorno. Dakle časni Sude, da bi mogli da sprovedemo... da sprovedete vašu odluku i ocenite tu koliziju, teško da to možemo učiniti ako ove dokumente ne uvedemo u dokaz. Mislim da je to sve za svedoka P-024, i Pretresnom veću je to dobro poznato, da sad ne bi dalje, pošto smo to pisali u podnesku zašti... podnesku o zaštitnim merama. I sad ću kratko još da se osvrnem na ovaj dokumenat svedoke P-018. Radi se o papiru Vojno medicinske akademije, u kome se govori da ovaj svedok nikada nije bio na XIV spratu, na kome se nalazi Neuropsihijatrijsko odeljenje Vojno medicinske akademije. Kartoni zdravstvenih ustanova su zaštićeni zakonom u Srbiji, i mi smo jedva preko Nacionalnog saveta uspeli da dobijemo i taj papir koji je naslovljen na advokatsku kancelariju, ali zvaničan papir sa sudskim pečatom doktora koji potvrđuje... Pardon, pogrešio sam, ne sudskim nalogom – pečatom, nego... lekarskim, koji potvrđuje da ono što je napisao u toj potvrdi da je tačno. Međutim, taj lekar, on je predstavnik institucije, i to je dokumenat institucije, tako da nismo ni mogli po sugerisanju Tužilaštva po Pravilu 92bis saslušavati ili uzimati izjavu od tog svedoka, jer se radi o Vojno medicinskoj akademiji. To je dokumenat te Akademije. Uostalom, u *Predmetu Halilović*, ima jedna odluka, sudska praksa od 6. drugog 2005. godine - da ne postoji uopšte zabrana prihvatanja dokumenata samo zato što njihov autor nije pozvan da svedoči. Međutim, ono što je važnije za ovo Pretresno veće, na stranama transkripta od 10. jedanaestog, 10. i 11. aprila, svedok P-018 se takođe izjasnio na te okolnosti, i mi smo mu to direktno predočavali. Na taj način, ovaj svedok P-08 nije u jednom nepravničnom položaju, kako se predstavlja od strane

Tužilaštva, jer on se izjasnio na dokumenta i na okolnosti iz dokumenata koje mi pokušavamo da uvedemo u dokaze. To je, ne samo da mu je predloženo šta piše u dokumentu, već smo doslovce na strani T... na strani 7523 od 11. aprila 2006. godine, ga pitali doslovce: "Takođe ste rekli da ste bili poslani na VMA, na pregled kod neuropsihijatra, zato što su svi mislili da ste ludi. Da li je to tačno?". On je odgovori potvrdno, "Da." što ćete proveriti. Zatim sam ga pitao: "Hvala, sada ću vam reći o toj poseti VMA tokom operacije Vukovar, da zapravo nikada niste bili tamo i da ste izmislili čitavu stvar." I on odgovara. I na kraju sam doslovce, u ime Odbrane, tom svedoku P-018 predložio: "Još jednom predlažem da uopšte niste bili na VMA u vezi sa ubistvom poručnika čije je prezime Voštić. On je ubijen odmah po dolasku u Vukovar..." svedok je tvrdio da je to bilo mnogo kasnije "...Drugo, njegovo telo nije bilo rasparčano tako da ste morali da ga nosite u čebetu. On je samo imao ranu od šrapnela u glavu. Treće, njega su izvukli drugi vojnici uz pomoć kapetana, i četvrto i najvažnije - Odbrana je proverila putem svojih istražitelja da ste bili na VMA zbog kolena u februaru; bili ste na XIV spratu neuropsihijatrijskog odeljenja zato što ste znali za njega, ali nema nikakve indikacije da ste bili tamo za vreme vukovarskih operacija. To su sve potpune izmišljotine. To ste izmislili i zbog toga ne možete da odgovorite na moje pitanje: kada ste tamo otišli, ko vas je poslao, ko vas je doveo, kako ste se vratili..." i tako dalje i tako dalje.

Dakle, samo bi bio u nepravdom položaju okrivljeni kada bi izgubio ovu mogućnost da pored svega onoga što sam za ove svedoke dokazivao - ne bude Sud bio obavešten i o ovim stvarima, i bio uveren da ipak na osnovu ovoga, svedok ni u ovom delu nije govorio istinu. Sudski spisi nikada u srpskom i jugoslovenskom zakonodavstvu nisu imali status poverljivih dokumenata. To su dakle sve javni dokumenti. A što se tiče dokumenta vezano za svedoka P-018, dokument pod 65ter, brojem 2D 37, naglašeno je u paragrafu 17 ovog podneska Tužilaštva da dokument nema datum, što je Odbrana protumačila da se osporava autentičnost tog dokumenta. Međutim, šta ja kažem? Tužilac ne može u ovoj fazi da osporava autentičnost svog sopstvenog dokumenta koji je obelodanio Odbrani. I mi smo na osnovu tog dokumenta, tužilačkog, ispitivali ovog svedoka. Takođe, iz *Predmeta Halilović*, oko ove vrste dokumenata koji su predložavani, takođe se kaže da on čak ne mora biti ni potpisan, ni da ima pečat, pa čak ni datum, ali može da bude autentičan. Časni Sude, Odbrana smatra da svi ovi dokazi, posebno oni koji se odnose na svedoka P-024, to jeste dokumenti izdati od strane sudskih organa, su dokumenti sa velikom dokaznom snagom. I samim tim jesu relevantni za ocenjivanje ne samo kredibiliteta svedoka, nego svega onoga, onih dokaza koje je on obrazlagao, odnosno, na koje se on osvrtao u toku svog svedočenja, a vezani su za položaj mog klijenta. Svi ti sudski dokumenti, dakle ove presude, smatraju se pouzdanim dokumentima, Tužilaštvo, rekao sam, nikada nije osporilo njihovu autentičnost. Imali su priliku - više vremena nego ja, imaju jasno utvrđene mehanizme. I... ako smo mi neke druge dokumente kao što su sudska Presuda u *Predmetu Beogradska Ovčara*, Optužnica u tom predmetu, bezrezervno podržali kao predlog tužioca da se uvede u dokaze, ne proveravajući iste i smatrajući da to neće narušiti pravičnost suđenja - ako se optuženi Radić na njih ne izjasni

prethodno, onda mislim da u tom pravno-ravnom položaju mora da bude i Odbrana kao i Tužilaštvo. Pa molim da se uvedu kao dokaz. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Boroviću. Gospodine Lunny?

TUŽILAC LUNNY: Hvala, časni Sude. Prvo, vezano za dokumenta koja se odnose na svedoka P-018, dokumenti 2D36 i 2D37 koliko sam shvatio, moj uvaženi kolega sada kaže da je moj bivši kolega gospodin Bill Smith preduzeo nešto. Međutim, ja nisam upoznat sa bilo kojim takvim postupkom i žao mi je što to nije pokrenuto ranije, a ne danas. Da je to bilo pokrenuto bilo kojim ranijim podneskom, onda bi to pitanje moglo da se proveri, kako bismo bili sigurni da govorimo o istim dokumentima vezano za bilo kakva preduzimanja.

SUDIJA PARKER: Da li je to svedok P-018 ili P-024?

TUŽILAC LUNNY: P-018 časni Sude. I sasvim sigurno je to pitanje moglo da bude provereno.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC LUNNY: Časni Sude, očigledno, ako je ikakav postupak bio učinjen, Tužilaštvo bi bilo vezano njime i bilo iza toga. Ali hteo bih da imamo mogućnost da proverimo da li govorimo o istom dokumentu. Ja ne želim ovim da osporim integritet mog kolege kao službenika Suda, ali ne bih želeo da bude nikakve zabune vezano za dokumente 2D36 i 2D37. U međuvremenu, Tužilaštvo će da ostane uz ono što je napisalo u svom podnesku od 25. oktobra. Mislim da nema ničega što bismo mogli dodati pored ovoga što je tada napisano podnesku Tužilaštva. Međutim, što se tiče 2D36, ja mislim da moj uvaženi kolega smatra da Pravilo 92bis nije bilo njemu otvoreno imajući u vidu prirodu dokumenta. Ono što bi Tužilaštvo tvrdilo ponovo, u ovoj fazi, jeste da je pismo lekara nešto što je u suprotnosti sa stavom svedoka P-018 i izgleda da nije ništa više od toga. U ovoj fazi, to je zaista samo pismo.

Na osnovu toga, časni Sude, Tužilaštvo podvlači i smatra da bi zaista bilo u redu da se po Pravilu 92bis krene dalje.

Što se tiče svedoka P-024, časni Sude, Tužilaštvo ponovo smatra da stav koji je uveden u pisanom podnesku treba da se zadrži. Odbrana je došla do informacije uveče 14., što je bilo tokom unakrsnog ispitivanja svedoka P-024. Sada se osporava kredibilitet svedoka P-024 vezano za odgovore koje je dao, a ja smatram da nije pošteno staviti sada svedoka u takvu poziciju, u vakum. Svedoku je izneta serija podataka i serija referentnih brojeva, a nije mu data mogućnost da to proveri. Mi jednostavno ne znamo koji bi njegov odgovor bio ako bi mu se pokazali dokumenti i ako bi mu bilo dozvoljeno da komentariše te dokumente. On je naprosto bio suočen sa serijom datuma i brojeva. Brzopleto se zaključilo da on

laže zbog odgovora koje je dao. Uz dužno poštovanje, moje mišljenje je da se sa tim otišlo predaleko – bez mogućnosti da svedok ima uvid u te dokumente.

SUDIJA PARKER: Da li vi smatrate da ovaj svedok treba ponovo da se pozove?

TUŽILAC LUNNY: Da, časni Sude. To bi bio stav Tužilaštva koji je naveden u pismenom odgovoru 25. oktobra i Tužilaštvo će se toga i držati, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Još nešto, gospodine Lunny?

TUŽILAC LUNNY: Ne, časni Sude. Osim samo, generalno govoreći, u našem pravu, pitanja kredibiliteta su konačna. Postoji pravni lek koji moj kolega može da iskoristi, a to je da ponovo pozove svedoka, a ja bih rekao da je to odgovarajući korak, ukoliko on to želi, radije nego da to ostavi u vakumu, a što nije pošteno prema svedoku u koga se sumnja. Osim ako nema nešto drugo što zahteva naše objašnjenje, časni Sude, to je sve što imam da kažem.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

TUŽILAC LUNNY: To je moja dužnost, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ: Samo kratko. Ja sam poslao Tužilaštvu i ovaj dokumenat moje komunikacije sa gospodinom Smithom, ali to je sada nevažno. Ako Tužilaštvo predlaže da se ponovo pozove svedok P-024, da bi se ispitao na okolnosti svih sudskih odluka, to ću prihvatiti sa zadovoljstvom. Ali bojim se da nepotrebno opet nešto odugovlačim. Mislim da je moj stav bio vrlo jasan. Ako nema druge, prihvatam taj stav Tužilaštva, ali mislim da je to suvišno i da ovo Pretresno veće će vrlo razumno proceniti šta znače ovi sudski dokumenti, i ono što sam citirao kad sam predočavao i jednom i drugom svedoku ovu dokumentaciju. Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Boroviću.

(Pretresno Veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pretresno veće će zadržati svoju odluku vezano za oba dokumenta i dopustiti Tužilaštvu jednu nedelju, vezano za pouzdanost onoga što je gospodin Smith preduzeo, kako bi razmotrilo poziciju i obavestilo i gospodina Borovića i Pretresno veće o rezultatu ovog razmatranja. Pošto smo već prekinuli tok davanja iskaza, dobili smo jedan podnesak tokom unakrsnog ispitivanja gospodina Šljivančanina, koji je podneo gospodin Moore za usvajanje u dokaze, i to dve izjave koje je dao gospodin Šljivančanin: jedna je izjava uzeta u februaru 1998. godine, čini mi se od strane oficira vojnog organa bezbednosti u Beogradu, a druga izgleda da je u suštini zapisnik o iskazu koji je sačinio istražni sudija u Vojnom sudu krajem 1998. godine. Pretresno veće je dalo jednu vrlo opsežnu

odluku vezanu za to pitanje, a nosi datum 9. oktobar 2006. godine, u kojoj smo naveli da ćemo dopustiti upotrebu ovih izjava za ograničene i konkretne svrhe, što i jeste gospodin Moore učinio tokom saslušanja, ali nećemo uvrstiti ni jednu od ovih izjava kao dokazne predmete u spis tako da one neće predstavljati materijalni dokaz protiv gospodina Šljivančanina. Ovo Pretresno veće nije uvereno tvrdnjama gospodina Moorea da su okolnosti sada bitno drugačije od onih kada je gospodin Šljivančanin davao iskaz i da je unakrsno ispitan u skladu sa ranijim nalogom Pretresnog veća o ovim iskazima. Vezano za te izjave, Pretresnom veću se čini da prigovori na usvajanje obe ove izjave kao materijalnih dokaza u ovom predmetu ostaju istovetni kakvi su bili i ranije. I iz tog razloga Pretresno veće nije spremno da uvrsti ni jedan od dva dokumenta kao materijalni dokaz u ovom suđenju. Pretresno veće će koristiti te dve izjave na način koji je naznačilo u svojoj odluci od 9. oktobra 2006. godine. Sada, Gospodine Lukiću, uzeli smo vam dosta vremena namenjenog vašem sledećem svedoku. Mi moramo zbog traka da završimo za 50 minuta. Da li je to prihvatljivo za vas, gospodine Bulatoviću?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Dobar dan, časni Sude. Naš svedok je spreman da uđe u sudnicu, i mi možemo da počnemo. Ono što je sigurno, to je da u ovom vremenu od 50 minuta, koliko je još ostalo do završetka današnjeg rada, ispitivanje toga svedoka neću moći da završim. Znači, od vaše odluke zavisi da li da počnemo ili... meni je apsolutno... stojim na raspolaganju... i naš svedok, i mi kao odbrana.

SUDIJA PARKER: Mi smo vama na raspolaganju, a vi ste nama gospodine Bulatoviću?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, čujem sugestiju iza leđa, kaže...

SUDIJA PARKER: Mi imao na umu želju da se izvođenje dokaza u predmetu gospodina Šljivančanina završi do određenog datuma. Ako vi to možete da postignete, onda ćemo vam dozvoliti da počnete sa izvođenjem dokaza u ponedeljak. Ali ako smatrate da vam je malo vremena, onda bi mogli da počnete sada. Možda da to prodiskutujete sa gospodinom Lukićem i da nam saopštite.

(Pretresno veće se savetuje)

ADVOKAT BULATOVIĆ: Časni Sude, onda, evo u konsultaciji sa prvim braniocem gospodinom Lukićem ipak da počnemo u ponedeljak. A i mislim da će dobro doći gospodinu Šljivančaninu da se odmori posle svega ovoga, a čujem i sugestiju i drugih branilaca da bi i oni voleli malo da predahnu. Jedino kolega Borović ne bi, ali šta da radim, mora da se povinuje većini.

SUDIJA PARKER: Neki ljudi su možda blagosloveni superiornom izdržljivošću, gospodine Bulatoviću. A imajući na umu ovu indiciju, mislim da bi bilo bolje da danas ranije završimo, pošto je petak, i da počnemo sveži u ponedeljak popodne u 14.15 časova. Nadam se da ćete se svi do tada osećati odmornije. Zato sada završavamo sa radom do ponedeljka.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje